

Sygn. akt IV U 100/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Magdalena Piątkowska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 czerwca 2019 roku w Ś.

sprawy z odwołania **J. C.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku opiekuńczego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...) z dnia 28.01.2019 roku w ten sposób, że stwierdza, iż wypłacony zasiłek opiekuńczy opisany w zaskarżonej decyzji nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia i ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku opiekuńczego wraz z odsetkami opisanymi w tej decyzji.

UZASADNIENIE

Powódka J. C. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 28 stycznia 2019 roku, odmawiającej jej prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 29 lutego 2016r. do 11 marca 2016 roku oraz zobowiązującej ją do zwrotu pobranego z tego tytułu zasiłku opiekuńczego z odsetkami. W uzasadnieniu powódka wskazała, że w okresie pobierania zasiłku była jedynym opiekunem niepełnosprawnej matki i nie wykonywała żadnych czynności związanych z pracą w Urzędzie Miasta ani w związku ze zleceniem w ramach prowadzenia grupowego ubezpieczenia pracowników. Zalogowała się jedynie w dniu 7 marca 2016r. na stronę (...) celem potwierdzenia wywiązania się z umowy w miesiącu lutym- w okresie przed zasiłkowym. Nie jest to czynność, za którą otrzymuje prowizyjne wynagrodzenie. Ponadto, powódka wskazała na nieprawidłowy sposób naliczenia odsetek.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji, podnosząc, iż powódka w okresie pobierania zasiłku opiekuńczego wykonywała czynności w ramach umowy zlecenia zawartej z Centrum Operacji Pracowniczych (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Urzędzie Miejskim w P.. Ponadto miała zawartą umowę zlecenia z Centrum Operacji Pracowniczych (...) w zakresie wskazanym postanowieniami umowy. Wynagrodzenie z tego tytułu było prowizyjne. W okresie pobierania zasiłku opiekuńczego powódka nie wykonywała żadnych czynności związanych z pracą w Urzędzie Miasta ani w związku ze zleceniem w ramach prowadzenia grupowego ubezpieczenia pracowników poza zalogowaniem się z domu w dniu 7 marca 2016r. na stronę (...) celem potwierdzenia wywiązania

się z umowy w miesiącu lutym- w okresie przed zasiłkowym. Powódka czynności tej nie traktowała w kategoriach pracy zarobkowej, ponadto nie została pouczona o skutkach pracy zarobkowej podczas pobierania zasiłku opiekuńczego.

Dowód:

umowa –zlecenie k. 7-8

akta ZUS (w załączeniu)

zeznania powódki e-protokół k. 35

Ustaleń stanu faktycznego sąd dokonał w oparciu o wszystkie zebrane w sprawie dowody, które dały pełny obraz okoliczności niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy. Dlatego też, oraz wobec wskazania przez pełnomocnika ZUS, iż okoliczność braku pouczenia powódki nie jest sporna, oddalono wniosek dowodowy strony pozwanej o zwrócenie się do pracodawcy powódki o wskazanie osoby odpowiedzialnej za pouczenie powódki o skutkach prawnych wykonywania pracy na zasiłku opiekuńczym.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie zaś z art. 84 ust 2 powyżej cytowanej ustawy za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważane są:

1) świadczenia, które zostały wypłacone pomimo zaistnienia okoliczności powodujących:

a) ustanie prawa do świadczeń,

b) wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

A zatem w niniejszej sprawie rozważenia wymagały dwie kwestie: pierwsza- czy świadczenie pobrane przez powódkę było nienależne i druga- czy ciążył na niej ustawowy obowiązek zwrotu tego świadczenia.

Aby ustalić, czy świadczenie było nienależne należało dokonać analizy stanu faktycznego w korelacji z powołanym przez organ rentowy art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, który stosuje się także do zasiłku opiekuńczego. Zgodnie z powołanym przepisem ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

W niniejszej sprawie powódka dokonując logowania w celu potwierdzenia wcześniejszych czynności, co zajęło bardzo mało czasu i nie było głównym zarobkowym obowiązkiem powódki w ramach umowy zlecenia, nie wykonywała pracy. A zatem świadczenie pobrane przez powódkę nie było nienależne.

Nawet gdyby jednak przyjąć twierdzenie przeciwne, wskazać należy, iż na powódce nie ciążyłby obowiązek zwrotu tego świadczenia, z uwagi na treść powołanego wyżej przepisu 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepis ten, ustanawiając obowiązek zwrotu świadczenia przez osobę, która pobrała nienależne świadczenie, wskazuje istotną cechę nienależnie pobranego świadczenia w ujęciu u.s.u.s, tj. świadomość (złą wiarę) osoby pobierającej świadczenie co do nieprzysługiwania tego świadczenia w całości lub w części od początku albo w następstwie później zaszłych zdarzeń. Obowiązek zwrotu świadczenia obciąża więc tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, mając świadomość jego nienależności. Dotyczy to zarówno osoby, która została pouczona o okolicznościach dotyczących braku prawa do pobierania świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 1 u.s.u.s.), jak i osoby, która uzyskała świadczenie na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie (art. 84 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s.). Świadomość nienależności świadczenia może mieć źródło w pouczeniu udzielonym przez organ rentowy co do okoliczności powodujących konieczność zwrotu świadczenia bądź też może wynikać z zawinionego działania osoby, która spowodowała wypłatę świadczeń.

W orzecznictwie sądowym, dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ugruntowany jest pogląd o możliwości domagania się przez organ rentowy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę, przy czym dla ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, decydujące znacznie ma świadomość i zamiar ubezpieczonego, który pobrał świadczenie w złej wierze.

W niniejszej sprawie nie można uznać, by powódka pobrała świadczenie w złej wierze, albowiem nie zostały spełnione przesłanki z art. 84 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 roku. W niniejszej sprawie powódka nie została pouczona o konsekwencjach pracy na zasiłku opiekuńczym, a ponadto wykonanej czynności logowania nie kategoryzowała do odpłatnych czynności w ramach umowy zlecenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy odmowy powódce prawa do zasiłku chorobowego, jak również żądania zwrotu wypłaconego świadczenia i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.